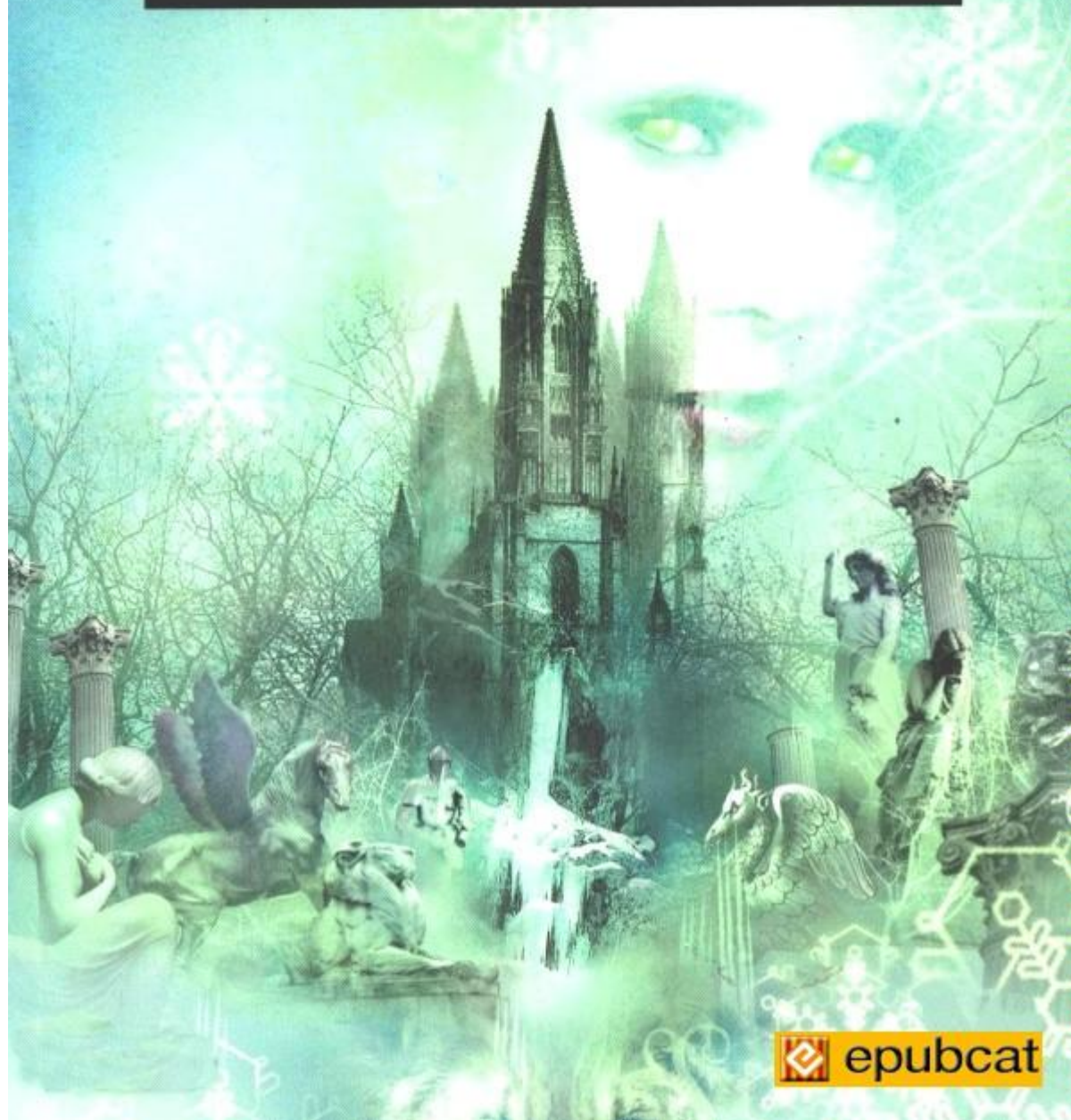

Les CRÒNIQUES de
NÀRNIÀ®

C. S. LEWIS

El lleó, la bruixa i l'armari

Nàrnia..., un món fred..., una terra que espera el seu alliberament.

Quatre nens descobreixen un armari que els serveix de porta d'entrada a Nàrnia, un país congelat en un hivern etern, sense Nadal. Llavors, complint amb unes velles profecies, els nens — juntament amb el lleó Àslan— seran els encarregats d'alliberar el regne de la tirania de la Bruixa Blanca i així recuperar l'estiu, la llum i l'alegria. Nàrnia..., un món on tot és possible.

C. S. Lewis

El lleó, la bruixa i l'armari

Les cròniques de Nàrnia - 2

ePUB v2.0

borgue95 18.02.12

*llegir ens fa
més lliures*

Títol original: *The Lion, the Witch and the Wardrobe* (*The Chronicles of Narnia - 2*)

C. S. Lewis, 1950

Traducció: Jordi Arbonès, 1991

Il·lustració de portada: Pauline Baynes

Edició digital: borgue95 (v1.0)

Segona edició: EpubCat (v2.0)

ePUBCat base r1.3

A la Lucy Barfield

Estimada Lucy, Aquesta narració la vaig escriure per a tu, però quan la vaig començar, no vaig tenir en compte que les nenes creixen més de pressa que no pas els llibres. Com a conseqüència d'això, resulta que ja ets massa gran per als contes de fades, i quan arribi el dia que estigui impresa i relligada, seràs encara més gran. Però algun dia seràs prou vella per tornar a començar a llegir contes de fades. Aleshores, podràs prendre aquest llibre del prestatge superior, li trauràs la pols i em diràs què te'n sembla. Probablement, jo seré massa sord per sentir el que dius, i massa vell per entendre-ho, però encara seré el teu afectuós padrí.

C. S. LEWIS

L L

Una vegada hi havia quatre criatures que es deien: Peter, Susan, Edmund i Lucy. Aquesta història tracta del que els va passar quan els enviaren lluny de Londres, durant la guerra, a causa dels bombardeigs. Els van enviar a casa d'un professor que vivia al mig del camp, a uns quinze quilòmetres de l'estació de ferrocarril més propera, i a tres de l'oficina de correus que quedava més a la vora. El professor no era casat i vivia en un casalot grandíols amb una majordoma anomenada senyora Macready i tres criades. (Es deien Ivy, Margaret i Betty, però no surten gaire en aquesta narració). Ell era un home molt vell, amb cabells i pèls espessos que li cobrien la major part del rostre com també el cap, i els petits de seguida el van trobar simpàtic; però el primer vespre, quan va acudir a rebre'ls a la porta principal, tenia un aspecte tan extravagant, que la Lucy (que era la més petita) es va sentir una mica atemorida, i a l'Edmund (que la seguia en edat) li van agafar ganes de riure i va haver de fer veure que es mocava per ocultar les rialles.

Tan bon punt van haver dit «bona nit» al professor i pujat al pis de dalt per passar-hi la primera nit, els nens van anar a la cambra de les nenes, i es van posar a comentar la jugada.

—Hem tingut sort, no cal dir-ho —va remarcar en Peter—. Això serà fantàstic. Aquest vell ens deixarà fer el que ens doni la gana.

—A mi em sembla que és un vell bon jan —va fer la Susan.

—Oh, vinga, home! —va exclamar l'Edmund, que estava cansat i simulava no estar-ho, la qual cosa sempre el posava de mal humor—. No continueu parlant d'aquesta manera!

—De quina manera? —va demanar la Susan—. I de més a més, a aquesta hora ja hauríeu de ser al llit.

—Ja prova de parlar com la mare! —va fer l'Edmund—. I qui ets tu per dir-me quan me n'he d'anar a dormir? Vés-hi tu, a dormir!

—No fariem bé d'anar-hi tots? —va suggerir la Lucy—. Si ens senten xerrar, hi haurà un daltabaix.

—No ho creguis —va dir en Peter—. Us dic que en aquesta casa ningú no farà cas del que fem nosaltres. D'altra banda, no ens sentiran pas. Des d'aquí dalt fins al menjador hi ha ben bé deu minuts, i cal baixar escales i recórrer passadissos.

—Què és aquest soroll? —va preguntar la Lucy de sobte.

Aquella era la casa més gran que havia vist mai, i pensar en tots aquells llargs passadissos i les fileres de portes, que donaven a cambres buides, començava a esborronar-la.

—No és més que un ocell, beneita —li va dir l'Edmund.

—És una òliba —va opinar en Peter—. Aquest és un indret fabulós per a les aus. Ara me n'aniré a dormir. Demà podrem anar a explorar. En un lloc com aquest,

Q

L

—Bona nit! —va dir la Lucy.

El faune, però, estava tan enfeinat collint els paquets, que de primer no va contestar. Un cop va haver acabat de plegar-los, li va fer una lleu reverència.

—Bona nit, bona nit! —va respondre el faune—. Perdona'm..., no vull ser impertinent..., però estic encertat de creure que ets una filla d'Eva?

—Jo em dic Lucy —va fer ella, car no l'acabava d'entendre.

—Però tu ets..., perdona'm..., el que en diuen una nena? —va inquirir el faune.

—És dar que sóc una nena —va contestar la Lucy.

—Ets, de fet, humana?

—És dar que sóc humana —va fer la Lucy, encara una mica perplexa.

—Ben cert, ben cert —va dir el faune—. Que estúpid sóc! Però és que mai no havia vist cap fill d'Adam ni cap filla d'Eva. Estic encantat. És a dir... —i es va interrompre, com si hagués estat a punt de dir una cosa que no volia, però s'hi hagués repensat a temps—. Encantat, encantat —va continuar—. Permet-me que em presenti. Em dic Tumnus.

—Molt de gust de conèixer-lo, senyor Tumnus —va fer la Lucy.

—I puc preguntar-te, oh, Lucy, filla d'Eva —va demanar el senyor Tumnus—, com has arribat a Nàrnia?

—Nàrnia? Que és això? —va preguntar la Lucy.

—Aquesta és la terra de Nàrnia —explica el faune—, el lloc on som ara: tota la terra que s'estén entre el fanal i el gran castell de Cair Paravel, a la mar de llevant. I tu..., tu has vingut dels boscos verges de ponent?

—Jo... jo he vingut a través de l'armari de la cambra buida —va explicar la Lucy.

—Ah! —exclama el senyor Tumnus, amb veu melangiosa—. Si hagués estudiat geografia com cal quan era petit, sens dubte coneixeria tots aquests països exòtics, Ara ja és massa tard.

—Però no ho són pas, de països —va replicar la Lucy, quasi rient—. És tot just allà darrere..., almenys..., ara no n'estic segura. Allà és estiu.

—En canvi —va dir el senyor Tumnus—, a Nàrnia és hivern, i ja fa molt de temps que dura, i si continuem enraonant aquí a la neu, agafarem un refredat. Filla d'Eva, de la terra llunyana de l'Ambra Dida, on l'estiu regna eternament a l'entorn de la ciutat d'Armari, no t'agradaria venir a prendre el te amb mi?

—Moltes gràcies, senyor Tumnus —va contestar la Lucy—. Però estava pensant que potser hauria de tornar.

—És aquí mateix —va insistir el faune—, i hi trobarem un foc crepitant... i torrades... i sardines... i pastís.

L'E ,

La Lucy va sortir corrent de la cambra buida al passadís i va trobar-hi els altres tres.

—No passa res —va insistir—. Ja he tornat.

—Què dimonis t'empatolles, Lucy? —va preguntar la Susan.

—Mira! —va fer la Lucy, amb sorpresa—. És que no estàveu amoïnats per saber on era?

—T'havies amagat, no? —va dir en Peter—. Pobreta Lu, s'amaga i ningú no se n'adona! T'hauràs d'amagar durant una estona més llarga, si vols que la gent comenci a buscar-te.

—Però si fa hores i hores que me n'he anat! —va exclamar la Lucy. Els altres es van mirar els uns als altres amb els ulls badats.

—Guillada! —va fer l'Edmund, tustant-se el cap amb el dit—. Completament guillada!

—Què vols dir, Lu? —li preguntà en Peter.

—El que dic —va respondre la Lucy—. Acabàvem d'esmorzar quan m'he ficat a l'armari, i he estat a fora hores i hores, i he pres el te, i han passat tota mena de coses.

La Susan va intervenir:

—No siguis beneita, Lucy. Fa només un moment que acabem de sortir d'aquesta cambra, i tu hi eres.

—No n'és gens, de beneita —va dir en Peter—. S'està inventant tot això per divertir-se, oi, Lu? I per què no ho pot fer?

—No, Peter, no m'ho invento —va replicar ella—. És... és un armari màgic. A dins hi ha un bosc, on en aquests moments neva, i hi ha un faune i una bruixa, i es diu Nàrnia. Veniu i ho veureu.

Els altres no sabien com prendre-s'ho, però la Lucy estava tan agitada, que tots van tornar a entrar amb ella a la cambra. La Lucy es va avançar apressadament, va obrir de bat a bat la porta de l'armari, tot exclamant:

—Va! Entreu-hi i comproveu-ho vosaltres mateixos.

—Que n'ets, de tanoca! —va dir la Susan, ficant-hi el cap alhora que apartava els abrics de pell—. És un armari com qualsevol altre. Mira, aquí hi ha la fusta del fons!

Llavors tots hi van ficar el cap, bo i apartant els abrics, i tots van poder veure —la Lucy mateixa ho va veure— que era un armari corrent. No hi havia cap bosc ni neu, sinó tan sols la fusta del fons, amb els penjadors. En Peter hi va entrar i va colpejar la fusta amb els artells, per assegurar-se que era sòlida.

—Una bona innocentada, Lu! —va dir, en sortir-ne—. Ens has ben ensibornat, ho reconec. Ens ho havíem mig cregut.

B

—Però, què ets, tu? —va tornar a preguntar la reina—. Ets un gnom que ha crescut amb excés i que s’ha tallat la barba?

—No, majestat —va respondre l’Edmund—, no n’he tingut mai, de barba! Sóc un nen.

—Un nen! —exclamà ella—. Vols dir que ets un fill d’Adam?

L’Edmund va restar callat, sense contestar. En aquells moments estava massa confús per comprendre el significat de la pregunta.

—Ja veig que, a més de les altres coses que puguis ser, ets un idiota —va dir la reina—. Contesta’m d’una bona vegada, si no vols que perdi la paciència. Ets un ésser humà?

—Sí, majestat —va contestar l’Edmund.

—I com t’ho has fet per entrar als meus dominis, si es pot saber?

—Amb la vostra vènia, majestat: he entrat per un armari.

—Un armari? Què vols dir?

—He... he obert una porta i m’he trobat aquí, majestat —va explicar l’Edmund.

—Ha! —va fer la reina, com si s’ho digués més a ella mateixa que al noi—. Una porta. Una porta del món dels homes! Ja n’he sentit a parlar, d’aquestes coses. Això pot fer que tot vagi a mal borràs. Però només n’és un, i és fàcil de manejar.

Mentre pronunciava aquests mots, es va posar dreta i fità l’Edmund directament a la cara, amb ulls flamejants; al mateix moment, va aixecar la vareta. L’Edmund estava segur que es disposava a fer alguna cosa terrible, però ell estava paralitzat. Aleshores, quan ell ja es donava per perdut, va semblar que la reina canviava d’idea.

—Pobra criatura! —va dir en un to completament diferent—. Estàs mort de fred! Vine a seure al meu costat, aquí al trineu, que t’abrigaré amb el mantell i xerrarem.

A l’Edmund no li va fer cap gràcia aquella proposició, però no va gosar portar-li la contrària: va pujar al trineu i s’assegué als seus peus, mentre ella el cobria amb el mantell de pell i l’acotxava ben bé.

—Potser t’agradaria beure alguna cosa? —va suggerir la reina—. Et vindria de gust?

—Sí, si us plau, majestat —va contestar l’Edmund, tot petant de dents.

La reina va treure d’entremig dels plecs de la seva vestimenta un petit flascó, que semblava de coure. Després, tot allargant el braç, va deixar caure una gota del contingut a la neu, al costat del trineu. L’Edmund va veure, durant un segon, la gota al mig de l’aire, brillant com un diamant. Però a l’instant que va entrar en contacte amb la neu, es va sentir un soroll sibilant i va aparèixer una copa ornada amb pedres precioses plena d’algun beuratge que fumejava. El gnom la va prendre

D

Per tal com el joc de fet i amagar encara continuava, l'Edmund i la Lucy van tardar una bona estona a trobar els altres. Quan per fi van estar tots junts (cosa que es va esdevenir a la sala llarga, on hi havia l'armadura), la Lucy va esclatar:

—Peter! Susan! Tot és veritat! L'Edmund també ho ha vist. Existeix un país al qual es pot anar a través de l'armari. L'Edmund i jo hi hem estat. Ens hem trobat allí, al bosc. Va, Edmund, explica'ls-ho tot.

—Què hi ha de tot això, Ed? —li preguntà en Peter.

I ara arribem a un dels moments més odiosos d'aquesta història. Fins aleshores, l'Edmund s'havia trobat malament; estava malhumorat i disgustat amb la Lucy perquè tenia raó, però encara no havia decidit què faria. Quan en Peter li va formular sobtadament aquella pregunta, va resoldre tot de cop de cometre l'acte més mesquí i més abominable que va poder imaginar. Va decidir de fer quedar malament la Lucy.

—Va, Ed, explica'ns-ho —l'atià la Susan.

L'Edmund va adoptar un aire de superioritat, com si fos molt més gran que la Lucy (en realitat només es portaven un any), i, en to burleta, va dir:

—Ah, sí, la Lucy i jo hem estat jugant..., fent veure que tota aquella història que va explicar sobre el país de dins l'armari era veritat. Sols per divertir-nos, és clar. El cas és que allí dins no hi ha res.

La pobra Lucy va fulminar l'Edmund amb la mirada i va sortir corrents de la sala.

L'Edmund, que a cada minut que passava esdevenia més abjecte, es pensava que havia obtingut un gran èxit, i de seguida va afegir:

—Ja hi torna! Què dimonis li passa? Això és el més empipador d'aquests marrecs, sempre es...

—Vols callar! —el va interrompre en Peter, girant-se cap a ell com una fera—. Des que va començar amb aquesta ximpleria de l'armari, l'has tractada cruelment, la Lu, i ara jugues amb ella com si fos veritat i no fas més que donar-li ales. Crec que ho fas simplement per dolenteria.

—Però és tot una ximpleria —adduí l'Edmund, desconcertat.

—És clar, que és una ximpleria —va reblar en Peter—, aquesta és la qüestió. La Lu estava la mar de bé quan vam anar-nos-en de casa, però des que som aquí, sembla estar una mica tocada del bolet, o bé s'està tornant una mentidera empedreïda. Però sigui el que sigui, quin bé et penses que li fas turmentant-la i burlant-te d'ella un dia i seguint-li la veta l'endemà?

—Jo em pensava..., jo em pensava... —va fer l'Edmund, però no se li acudia res per dir.

D

—Tant de bo la Macready s'afanyi i s'emporti tota aquesta gent —va remarcar la Susan al cap d'una estona—. Se m'estan enrampant les cames.

—I quina pudor de naftalina! —exclamà l'Edmund.

—Suposo que les butxaques d'aquests abrics en són plenes —va dir la Susan —, per espantar les arnes.

—Sento una cosa enganxosa a l'esquena —va fer en Peter.

—I no trobeu que fa fred? —va demanar la Susan.

—Ara que ho dius, sí que en fa, de fred —va confirmar en Peter—, i, per acabar-ho d'adobar, també hi ha humitat. Cada vegada n'hi ha més.

Es va posar dret amb dificultat.

—Sortim d'aquí —va fer l'Edmund—, que ja se n'han anat.

—O-o-oh! —exclamà la Susan de sobte, i tots li van preguntar què li passava.

—Estic recolzada en un arbre! —va explicar ella—. I mireu! Hi ha claror... allà!

—Coi, tens raó! —va fer en Peter—. I mireu..., mireu! Hi ha arbres pertot arreu. I això humit és neu. Crec que, al capdavant, ens hem ficat al bosc de la Lucy.

Ara no hi havia cap dubte, i les quatre criatures es van quedar parpellejant davant la resplendor d'un dia d'hivern. Al seu darrere, hi havia els abrics penjats a les perxes, i al davant, els arbres coberts de neu.

En Peter s'adreçà de seguida a la Lucy.

—Et demano que em disculpis per no haver-te cregut —li va dir—. Ho lamento. Vols que ens donem les mans?

—És clar que sí —contestà la Lucy, i així ho van fer.

—I ara —va preguntar la Susan—, què farem?

—Què farem? —exclamà en Peter—. Home, explorar el bosc, naturalment.

—B-r-u-u-u! —va fer la Susan, picant de peus a terra—. Quin fred que fa! I si ens poséssim aquests abrics?

En Peter va dir, indecís:

—No són pas nostres.

—Estic segura que ningú no hi tindrà res a dir —va opinar la Susan—. Seria diferent si ens els volguéssim endur cap a casa; ni tan sols els traurem de l'armari.

—No hi havia pensat, en això, Su —va confessar en Peter—. És clar, ara que ho plantejes així, ho trobo bé. Ningú no podrà dir que has robat un abric, sempre que el tornis a deixar a l'armari on l'has trobat. I m'imagino que tot aquest país és dins l'armari.

Immediatament van posar en pràctica el pla tan assenyat de la Susan. Els abrics eren massa grans per a ells, tant, que els arribaven als talons, de manera que més aviat semblaven capes reials que no pas abrics. Però tots van estar més calents, i

U

Mentre els dos nois enraonaven en veu baixa al darrere, les nenes van proferir una exclamació de sorpresa i es van aturar.

—El pit-roig! —va cridar la Lucy—. El pit-roig! Se n'ha anat volant!

I així era..., s'havia perdut de vista.

—I ara, què farem? —va dir l'Edmund, clavant una mirada a en Peter, que volia dir: «Què et deia jo?».

—Txit! Mireu! —va cridar la Susan.

—Què? —va demanar en Peter.

—Hi ha alguna cosa que es mou entre els arbres, cap a l'esquerra. Tots van mirar amb tanta atenció com van poder, i ningú no les tenia totes.

—Ja hi torna! —va exclamar la Susan, al cap d'un instant.

—Aquesta vegada jo també ho he vist —va dir en Peter—. Encara és allí. Acaba d'amagar-se darrere d'aquell arbre gros.

—Què és? —va inquirir la Lucy, fent un gran esforç perquè no es notés que estava nerviosa.

—Sigui el que sigui —va dir en Peter—, s'escapoleix de nosaltres. És alguna cosa que no vol ser vista.

—Anem cap a casa —va dir la Susan.

I aleshores, per bé que ningú no ho va manifestar en veu alta, tothom s'adonà d'allò que l'Edmund havia comentat ben baixet a en Peter, al final del capítol anterior. Estaven perduts.

—Corn és? —preguntà la Lucy.

—És... és una mena d'animal —va respondre la Susan; i tot seguit—: Mireu! Mireu! Ràpid! És allà!

Aquesta vegada ho van veure tots: una carona peluda i bigotuda, que els havia estat espiant des de darrere d'un arbre. Aquest cop, però, no es va amagar de seguida. En comptes d'això, la bestiola va acostar la poteta a la boca talment com els éssers humans es posen un dit sobre els llavis quan volen indicar a algú que calli. Després va desaparèixer de nou. Els nens no gosaven ni respirar.

Al cap d'un moment, l'estranya criatura va sortir de darrere l'arbre, va clavar una llambregada al seu voltant, com si temés que algú l'estigués vigilant, va dir: «Silenci!» i, després de fer-los senyals perquè s'unissin amb ell a la part més frondosa del bosc on s'estava, va tornar a desaparèixer.

—Ja sé què és —digué en Peter—, és un castor.

Li he vist la cua.

—Vol que anem on s'està ell —va fer la Susan—, i ens adverteix que no fem soroll.

En Peter digué:

Q

—I ara —va demanar la Lucy—, expliqueu-nos, si us plau, què li va passar, al senyor Tumnus.

—Ah, mala cosa! —va fer el senyor Castor, tot sacsejant el cap—. Això és un mal assumpte. No hi ha cap dubte que se'l va endur la policia. Ho sé per un ocell que ho va veure.

—Però on se'l van emportar? —va preguntar la Lucy.

—Mira, anaven en direcció al nord, la darrera vegada que els van veure, i tots sabem què significa això.

—No, nosaltres no ho sabem —va puntualitzar la Susan. El senyor Castor va sacsejar el cap amb tristesa.

—Em temo que significa que el van dur a casa d'ella —va dir.

—Però, i què li faran, senyor Castor? —va preguntar la Lucy amb un fil de veu.

—Bé —va respondre el senyor Castor—, no es pot saber mai amb plena seguretat. Però són pocs els que han anat a parar allí i que n'hagin tornat a sortir. Estàtues. Diuen que és plena d'estàtues..., al pati, a les escalinates i al vestíbul. La gent, la converteix —va fer una pausa i es va estremir—... la converteix en pedra.

—Però, senyor Castor —va fer la Lucy—, no podríem...? Vull dir que hem de fer alguna cosa per salvar-lo. És massa terrible, i tot per culpa meva.

—No dubto que el salvaries si poguessis, filleta —va dir la senyora Castor—, però no tens cap possibilitat d'entrar en aquella casa contra la seva voluntat i sortir-ne viva.

—I no ens podríem valer d'algun estratagema? —va suggerir en Peter—. Vull dir que ens podríem disfressar d'alguna cosa..., o fer veure que som..., no sé, pidolaires o una cosa així..., o bé vigilar fins que ella surti... o..., oh, dimoni, alguna manera hi ha d'haver! Aquest faune va salvar la meva germana tot arriscant la seva vida, senyor Castor. No podem deixar que el..., el..., que li facin això.

—No serviria de res, fill d'Adam —va dir-li el senyor Castor—. De res no serviria que ho intentessis tu, precisament. Però ara que l'Àslan ja està en marxa...

—Ah, sí! Parleu-nos de l'Àslan! —van demanar diverses veus a l'uníson, car de nou els havia envaït aquella estranya sensació, com quan s'experimenten els primers símptomes de la primavera o com quan us donen una bona notícia.

—Qui és l'Àslan? —va inquirir la Susan.

—L'Àslan? —va repetir el senyor Castor—. I ara! No ho sabeu? És el rei. És l'amo i senyor de tot el bosc, però no hi ve sovint, ho compreneu? No ha vingut mai a la meva època ni a l'època del meu pare. Però hem tingut notícia que ha tornat. En aquest moment, és a Nàrnia. Ell donarà el seu càstig a la bruixa blanca. És ell, no tu, qui salvarà el senyor Tumnus.

—No el convertirà també en pedra? —va fer l'Edmund.

A

I ara, és clar, voldreu saber què va passar-li a l'Edmund. Havia menjat el que li serviren per dinar, però en realitat no ho havia assaborit, perquè tota l'estona se la va passar pensant en els bescuits de la reina, i no hi ha res que malmeti tant el gust d'un bon plat de menjar corrent com el record d'una menja màgica dolenta. I ell havia escoltat la conversa, sense massa interès tampoc, ja que no es treia del cap que els altres no li feien cas i tractaven de deixar-lo de banda. Això no era veritat, però ell s'ho imaginava. I després havia continuat escoltant fins que el senyor Castor els va parlar de l'Àslan i fins que exposaren el pla per reunir-se amb l'Àslan a la Taula de Pedra. Fou aleshores quan va començar a ocultar-se silenciosament darrere la cortina que penjava davant la porta. Car la menció de l'Àslan li va causar una misteriosa i horrible sensació, talment com als altres els produí una sensació misteriosa i plaent.

En el precís moment que el senyor Castor recitava els versos sobre La carn d'Adam i l'os d'Adam, l'Edmund feia girar sense soroll el pom de la porta, i just abans que el senyor Castor els expliqués que la bruixa blanca no era humana sinó meitat jinn i meitat geganta, l'Edmund ja era fora, entomant la neu, i tancava cautelosament la porta al seu darrere.

No heu de pensar pas, però, que l'Edmund era un nen tan dolent que volia que el seu germà i les seves germanes fossin convertits en pedra. El que ell desitjava era cruspir-se uns bescuits de la reina, i ser príncep (i posteriorment, rei), i fer-li pagar a en Peter per haver-li dit bèstia. Quant al que la bruixa faria als altres, ell no volia pas que els tractés massa bé —no volia de cap manera que els situés al mateix nivell que ocupava ell—, però estava convençut (o ho feia veure) que no els faria cap mal.

«Perquè —es deia a si mateix— tota aquesta gent que en diu pestes, de la reina, són els seus enemics, i probablement la meitat de les coses que diuen són mentides. Sigui com sigui, amb mi es va portar molt bé, molt més bé que no pas ells. Jo crec que és una reina justa. En tot cas, sempre serà millor que l'horrible Àslan!».

Si més no, aquesta fou l'excusa que va elaborar mentalment per justificar-se. Amb tot, no era una bona excusa, car en el fons del seu cor sabia realment que la bruixa blanca era perversa i cruel.

La primera cosa que va notar en ser fora la casa i veure que queia la neu al seu voltant, va ser que s'havia deixat l'abric dins la casa dels castors. I naturalment no podia arriscar-se a entrar de nou a buscar-lo. La següent cosa que va advertir fou que començava a fer-se fosc, car ja eren gairebé les tres de la tarda quan s'assegueren a dinar, i els dies d'hivern eren curts. Això no ho havia tingut en compte; però ara no tenia més remei que treure partit de la decisió. De manera que es va aixecar el coll de la jaqueta i va començar a caminar arrossegant els peus per

C

, ,

Ara hem de retornar al costat del senyor i la senyora Castor i dels altres tres nens. Tan bon punt el senyor Castor va dir: «No podem perdre ni un instant», tothom va començar a posar-se l'abric, a excepció de la senyora Castor, que va treure uns sarrons que anava col·locant damunt la taula.

—A veure, senyor Castor, despenja aquell pernil. I aquí hi ha un paquet de te, i sucre, i llumins. I algú que porti dos o tres pans d'aquella arca del racó.

—Però, què fa, senyora Castor? —va exclamar la Susan.

—Preparar vitualles per a tots nosaltres, filleta —va respondre la senyora Castor, secament—. No pensareu pas emprendre una excursió corn aquesta sense provisions, oi?

—Però no tenim temps! —va protestar la Susan, tot cordant-se el coll de l'abric—. Pot arribar d'un moment a l'altre.

—Això és el que dic jo —intervingué el senyor Castor.

—No diguis ximpleries! —va fer la seva muller—. Pensa una mica, senyor Castor. Encara trigarà ben bé un quart d'hora a arribar aquí.

—Però, si hem d'arribar a la Taula de Pedra abans que ella —va argüir en Peter—, no ens convé partir com més aviat millor?

—Ha de recordar això, senyora Castor —va insistir la Susan—: Tan bon punt arribi aquí i vegi que hem marxat, sortirà a tota velocitat.

—Ben cert que sí —concedí la senyora Castor—. Tanmateix, per més que correm, no podrem arribar-hi abans que ella, ja que la bruixa va amb trineu, i nosaltres anirem caminant.

—Aleshores..., no tenim cap esperança? —va fer la Susan.

—Ara no m'amoïnis més, filleta, sigues bona minyona —va dir-li la senyora Castor—, i vés a buscar una dotzena de mocadors nets de la calaixera. És clar que tenim una esperança. No podem arribar-hi abans que ella, però podem mantenir-nos ocults i anar per camins que ella ni ho sospita, i potser ens en sortirem.

—Això és ben veritat, senyora Castor —va dir-li el seu marit—. Però ja és hora que guillem d'aquí.

—Ara no comencis a empipar-me tu també, senyor Castor —digué la seva esposa—. Apa! Així està més bé. Hi ha cinc sarrons, i el més petit serà per al més petit de la colla, que ets tu, filleta —va afegir, adreçant-se a la Lucy.

—Oh, anem, sisplau! —va fer la Lucy.

—Bé, ara ja gairebé estic llesta —va anunciar la senyora Castor per fi, deixant que el seu marit l'ajudés a posar-se les raquetes per a la neu—. Suposo que la màquina de cosir pesa massa per endur-me-la, oi?

—Sí, pesa massa —va dir el senyor Castor—. I m'imagino que no pensaràs pas anar cosint pel camí, oi?

L'À

Mentrestant, l'Edmund havia tingut un gran desengany. Quan el gnom se'n va anar a buscar el trineu, ell esperava que la bruixa començaria a mostrar-se amable amb ell, com la vegada passada. Ella, però, no li digué res. I quan, per fi, l'Edmund s'armà de coratge per dir:

—Sisplau, majestat, no em podria menjar un bescuit de la reina? Em vau... dir...

—Silenci, estúpid! —li va ordenar ella.

Després va semblar que canviava d'idea i va fer, com si parlés amb ella mateixa:

—Tanmateix, no convindria que se'm desmaiés pel camí. I va tornar a picar de mans. Va aparèixer un altre gnom.

—Porta menjar i beure per a la criatura humana —va dir la reina.

El gnom se'n va anar i, al cap d'un moment, tornava amb un bol de ferro ple d'aigua i un plat també de ferro amb un rosegó de pa. Va fer un repulsiu somriure mentre ho deixava tot a terra al costat de l'Edmund, tot dient:

—Un bescuit de la reina per al petit príncep. Ha! Ha! Ha!

—Emporta't això d'aquí! —va dir l'Edmund, malhumorós—. Jo no en vull, de pa sec.

La bruixa, però, es va tombar de sobte devers ell amb una expressió tan terrible al rostre que l'Edmund es va disculpar i començà a rosegat el pa, si bé estava tan florit que amb prou feines se'l podia empassar.

La bruixa li va dir:

—Pots estar content perquè qui sap fins quan no en tornaràs a tastar, de pa.

Mentre l'Edmund mastegava, va tornar el primer gnom per anunciar que el trineu estava a punt. La bruixa blanca es va alçar i sortí, tot ordenant a l'Edmund que la seguís. En sortir al pati, i tornava a nevar, però la bruixa no en va fer cap cas i va obligar l'Edmund a seure al seu costat en el trineu. Abans d'arrencar, però, va cridar en Maugrim, que va acudir saltironant com un gos enorme al costat del trineu.

La bruixa ordenà:

—Emporta't el llop més veloç i vés de seguida a la casa dels Castor. Mateu tots els qui hi trobeu. Si ja se n'han anat, aleshores sortiu volant cap a la Taula de Pedra, però procureu que no us vegin. Espereu-me allí ben amagats. Mentrestant, jo he de recórrer molts quilòmetres cap a ponent, abans de trobar un lloc per on pugui travessar el riu. Vosaltres podreu atènyer els humans abans que no arribin a la Taula de Pedra. Si els trobeu, ja sabràs què fer.

—Escolto i obeeixo, oh, reina! —va grunyir el llop.

L

,

P

Mentre el gnom i la bruixa blanca parlaven d'aquesta manera, a molts quilòmetres de distància, els castors i els nens feia hores i hores que caminaven en el que semblava un somni deliciós. Ja feia estona que havien deixat els abrics al seu darrere. I a hores d'ara fins i tot havien deixat de dir-se els uns als altres:

—Guaiteu! Un martinet pescaire!

—Si són campànules!

—De què és aquesta flaire tan agradable?

—Escolteu! És una griva!

Caminaven en silenci, assaborint-ho tot, tot passant dels espais assolellats a les verdes i fresques garrigues, i penetraven de nou a àmplies clarianes molsoses, on els alts oms elevaven les seves capçades fins a una gran alçària, i després passaven entre espesses mates de ribers florits i entre els arços, que exhalaven una flaire tan dolça que gairebé resultava aclaparadora.

Quan van veure esvanir-se l'hivern i com tot el bosc passava en poques hores del mes de gener al març, van experimentar una sorpresa comparable a la de l'Edmund. Ells ni tan sols sabien del cert (sí que ho sabia la bruixa, però) que allò era el que s'esdevindria quan l'Àslan tornés a Nàrnia. En canvi, tots sabien que era l'encantament de la bruixa la causa d'aquell hivern interminable; i per consegüent tots van comprendre quan nasqué aquella primavera màgica que alguna cosa havia fallat de mala manera en les arts de la bruixa. I quan ja feia temps que durava el desglaç, tots van arribar a la conclusió que la bruixa no podia servir-se del trineu. Després d'això, ja no s'afanyaren tant i es van permetre de reposar més sovint i durant estones més llargues. A hores d'ara, ja estaven morts de cansament, com és natural, però no era pas el que jo en diria un cansament punyent, sinó que experimentaven aquella dolça sensació d'ensonyament i de pau interior que ens envaeix després de passar una llarga jornada a l'aire lliure. A la Susan li havia sortit una petita butllofa en un taló.

Ja feia estona que havien deixat de seguir el curs del gran riu, car calia desviar-se cap a la dreta (és a dir, una mica cap al sud) per tal d'arribar a la Taula de Pedra. Fins i tot en el cas que no haguessin hagut d'enfilar aquell camí, tampoc no haurien pogut continuar pel fons de la vall, un cop va haver començat el desglaç, car en fondre's tanta quantitat de neu, el riu de seguida va sortir de mare, tot produint-se una riuada espectacular, eixordadora, bramaire, d'aigües terroses, que immediatament va cobrir el viarany per on anaven ells.

I ara el sol anava de baixa i es tornava més vermell, i les ombres s'allargassaven, i les flors començaven a pensar que haurien de tancar-se.

—Ja no falta gaire per arribar-hi —va comentar el senyor Castor.

M

,

Ara hem de tornar a ocupar-nos de l'Edmund. Després d'haver estat obligat a caminar una distància molt més gran que cap de les que ell sabés que havia pogut recórrer ningú, la bruixa per fi es va aturar en una vall que els teixos i els avets tornaven d'allò més ombrívola. L'Edmund simplement es va desplomar de bocaterrosa i es quedà immòbil, sense importar-li què passaria després, sempre que el deixessin jeure. Estava tan cansat, que ni s'adonava de la gana i la set que tenia. La bruixa i el gnom enraonaven prop seu en veu baixa.

—No —deia el gnom—, ara ja no cal, Oh, reina! A hores d'ara, ells ja deuen haver arribat a la Taula de Pedra.

—Potser el llop ens flairarà i ens durà notícies —va fer la bruixa.

—Si ho fa, no seran pas bones —remarcà el gnom.

—A Cair Paravel hi ha quatre trons —va dir la bruixa—. I si només en són ocupats tres? La profecia no es compliria.

—Quina importància pot tenir això ara que Ell és aquí? —va demanar el gnom. Ni tan sols ara no gosava esmentar el nom de l'Àslan davant la seva mestressa.

—Potser no s'hi estarà molt de temps. I aleshores..., caurem sobre els altres tres a Cairo.

—Amb tot, més valdria —va suggerir el gnom— que ens enduguéssim aquest —i clavà una puntada de peu a l'Edmund—, per tal de poder fer negociacions.

—Sí, i córrer el risc que el rescatin! —va fer la bruixa, despectivament.

—Aleshores —va dir el gnom—, serà millor que fem el que hàgim de fer de seguida.

—Jo m'estimaria més fer-ho a la Taula de Pedra —va fer la bruixa—. Aquell és el lloc adequat. Allà és on sempre s'ha fet.

—Passarà molt de temps abans que la Taula de Pedra pugui ser agençada per al seu ús adequat —va remarcar el gnom.

—És cert —concedí la bruixa, i després va afegir—: Bé, començaré doncs.

En aquell moment, amb un gruny, un llop se'ls va acostar corrent.

—Els he vistos. Són tots a la Taula de Pedra, amb Ell. Han matat el meu capità, en Maugrim. Jo estava ocult entre les mates i ho he vist tot. L'ha matat un dels fills d'Adam. Voleu! Voleu!

—No —va respondre la bruixa—. No cal volar. Cuita: convoca tota la nostra gent perquè es reuneixi aquí amb mi tan aviat com puguin. Crida els gegants, els homes llop i els esperits dels arbres que ens fan costat. Crida els vampirs, els follets, els ogres i els minotaures. Crida els sanguinaris, les fetilleres, els espectres i la gent dels bolets verinosos. Lluitarem. Què? És que no tinc encara la vareta màgica? Per ventura els seus sequaços no es convertiran en pedra a mesura que vagin venint?

E

Tan bon punt la bruixa va haver marxat, l'Àslan va anunciar:

—Hem d'abandonar aquest lloc de seguida, ja que serà destinat a d'altres propòsits. Aquesta nit acamparem als Guals de Beruna.

No cal dir que tothom es moria de ganes de preguntar com havia arreglat les coses amb la bruixa; però el seu rostre tenia una expressió adusta, i a les orelles de tots encara ressonava el seu rugit, de manera que ningú no gosava preguntar res.

Després d'un repàs, fet a l'aire lliure al cim del turó (car el sol era tan fort que havia assecat la gespa), van estar enfeinats una bona estona desmuntant l'envelat i embalant-ho tot. Abans de les dues de la tarda ja s'havien posat en marxa en direcció al nord-est, caminant assossegadament, car no havien d'anar molt lluny.

Durant la primera part del camí, l'Àslan va explicar a en Peter el seu pla de campanya.

—Tan bon punt acabi aquí el que té entre mans —deia—, la bruixa i la seva cort és gairebé segur que es deixaran caure de nou a la seva casa i es prepararà per a un setge. És possible que puguis tallar-li el pas i evitar que hi arribi o potser no ho podràs fer.

Després, va prosseguir per esbossar dos plans de batalla: un per combatre la bruixa i la seva gent al bosc, i un altre per assaltar el seu castell. I en tot moment, donava consells a en Peter sobre la manera de conduir les operacions, tot dient, per exemple:

—Has de situar els centaures en aquest i en aquest altre lloc.

O bé:

—Has d'apostar escoltes per saber si ella pensa fer això o allò altre. Fins que finalment en Peter va fer:

—Però vós bé hi sereu també, oi, Àslan?

—Això no t'ho puc pas prometre —va respondre el lleó.

I va continuar donant instruccions a en Peter.

Durant l'última part del camí, foren la Susan i la Lucy qui més estigueren amb ell, per bé que no enraonava massa i els va semblar que estava trist.

No va ser fins la tarda que van arribar a un indret on la vall s'eixamplava, i també el riu ample i de poca fondària. Aquells eren els Guals de Beruna, i l'Àslan va donar ordre d'aturar-se en aquella banda del riu. En Peter, però, va objectar:

—No seria millor acampar a l'altra banda..., per si de cas intentava un atac nocturn o una cosa d'aquestes?

L'Àslan, que semblava estar pensant en una altra cosa, es va deixondir tot sacsejant la magnífica crinera i va fer:

—Eh? Què deies?

En Peter ho va repetir.

L

,

,

Mentre les dues nenes encara romanien amagades entre els matolls, tapant-se la cara amb les mans, van sentir la veu de la bruixa que cridava:

—Llestos! Seguiu-me i enllestirem aquesta guerra d'una vegada! No tardarem gaire a esclafar els paràsits humans i els traïdors, ara que el gran imbècil, el gran gat, és mort.

En aquell moment, durant uns pocs segons, les nenes van córrer un gravíssim perill. Car, proferint crits salvatges, acompanyats pel so de les cornamuses i dels corns estridents, tota aquella xurma vil es va precipitar muntanya avall, passant a freq del seu amagatall. Van sentir passar els espectres pel seu costat com un vent glaçat i van notar que la terra tremolava sota les peülles dels minotaures que passaven galopant, i per sobre dels seus caps, amb un espantós bategar d'ales immundes, els voltors i els rats-penats gegants tornaven més negra la fosca.

En un altre moment haurien tremolat de por, però ara estaven tan commogudes per la tristesa, la pena i l'horror que els causava la mort de l'Àslan, que ni hi pensaven, en la por.

Tan bon punt el bosc va quedar silenciós de nou, la Susan i la Lucy van sortir de quatre grapes a celobert. La lluna davallava cap a l'horitzó, i uns núvols molt tènues passaven pel seu davant però amb tot podien veure la tossa del lleó ajaçat sense vida. I de seguida s'agenollaren sobre l'herbei humit, li van besar la cara freda i li acariciaren el bell pelatge —si més no, el que en quedava—, i es van posar a plorar fins que ja no pogueren més. Després, es van mirar l'una a l'altra, es van agafar de la mà per no sentir-se soles i van començar a plorar de nou; i al cap d'una estona van tornar a quedar-se silencioses.

Per fi, la Lucy va dir:

—No suporto la vista d'aquesta horrible mordassa. Tu creus que l'hi podrem treure?

Ho van intentar. I després de bregar-hi una bona estona (car tenien els dits balbs pel fred i la nit era més fosca que mai) ho van aconseguir. I quan li veieren el rostre sense mordassa, van esclafir el plor de nou mentre el besaven, l'acaronaven i li eixugaven la sang i la bromera de la boca tan bé com podien. I no sóc capaç de descriure la sensació de solitud, de desesperança i d'horror que les nenes experimentaven.

—Qui sap si no podríem deslligar-lo també? —va fer la Susan, al cap d'uns moments.

Els enemics, però, per pura malvolença, havien estret tant les cordes, que les nenes no se'n van sortir de desfer els nusos.

Q

—Quin lloc tan extraordinari! —va exclamar la Lucy—. Tots aquests animals de pedra..., i persones també! És... és com un museu!

—Calla —va fer la Susan—, que l'Àslan fa alguna cosa.

Així era, en efecte. S'havia acostat al lleó de pedra i li va tirar l'alè. Després, sense esperar ni un moment, va girar en rodó —gairebé com un gat quan s'empaita la cua— i va tirar també una alenada sobre el gnom de pedra, que (com recordareu) era dret a poca distància del lleó i d'esquena a ell. Aleshores es va precipitar devers una alta dríade de pedra que es trobava més enllà del gnom, i ja es tombava ràpidament cap a un costat per repetir l'operació amb un conill de pedra que tenia a la dreta, i corria cap a dos centaures. Però en aquell moment la Lucy va dir:

—Oh, Susan! Mira! Mira el lleó!

Suposo que heu presenciat com algú acosta un llumí a un paper de diari arrugat per encendre el foc de la llar. Durant un segon, sembla que no passi res, i tot seguit advertiu un fil de flama que s'enfila per la vora del paper. Això és el que va passar llavors. Durant un segon, després que l'Àslan li va tirar l'alè, el lleó de pedra va romandre tal com era. Tot seguit, una flama daurada, que s'anava estenent va començar a córrer al llarg del llom de marbre blanc, fins que aquella llepada de color abastava tot el cos talment com la flama s'apodera de tot el bocí de paper; aleshores, mentre les potes del darrere encara eren palesament de pedra, el lleó va sacsejar la crinera i tots els plecs marcats en la pedra fonament s'estremien en esdevenir pèls vius. Tot seguit, va obrir la bocassa roja, càlida i vivent, i va fer un prodigiós badall. I ara les potes del darrere cobraren vida. En va aixecar una i es rascava. Després, en veure l'Àslan, se li acostà bransolejant-se i, saltironant al seu voltant i gemegant amb delit se li va tirar a sobre i li llepava la cara.

Com és natural els ulls de les nenes seguien els moviments del lleó, però la vista que s'oferia al seu davant era tan meravellosa, que ben aviat s'oblidaren d'ell. Arreu les estàtues retornaven a la vida. El pati ja no semblava un museu; més aviat prenia l'aparença d'un zoològic. Les criatures corrien cap a l'Àslan i dansaven al seu voltant, fins que va quedar gairebé ocult per la multitud. En lloc de tota aquella blancor mortal, el pati era ara un esclat de colors; els llustrosos flancs castanys dels centaures, les banyes anyil dels unicorns, el fascinant plomatge de les aus, el marró rogenic de les guineus, els gossos i els sàtirs, les mitges grogues i les caputxes carmesines dels gnoms; i les donzelles dels bedolls argentades, igual que les dels faigs amb el seu abillament d'un verd fresc i transparent o les dels alerços, d'un verd tan brillant que era gairebé groc. I en comptes del silenci mortal d'abans, ara hi regnava el brogit dels alegres rugits, brams, aücs, lladrucs, xiscles, parrupeigs, renills, crits, visques, càntics i rialles.

L

Al cap de pocs minuts de llur arribada, la batalla s'havia acabat. La majoria de les forces enemigues foren eliminades al primer atac de l'Àslan i els seus companys; i quan aquells que encara eren vius veieren que la bruixa havia mort es van retre o fugiren comes ajudeu-me. La següent cosa de què la Lucy va tenir esment fou que en Peter i l'Àslan s'estrenyien les mans. Se li feia estrany veure en Peter amb l'aspecte que ara tenia: se li veia la cara pàl·lida i tensa i semblava molt més gran.

—Tot ha estat obra de l'Edmund, Àslan —explicava en Peter—. Si no hagués estat per ell, ens haurien derrotat. La bruixa convertia els nostres guerrers en pedra, a tort i a dret. Però res no l'ha pogut aturar. S'ha obert pas entre tres ogres fins on la bruixa tornava en estàtua un dels vostres lleopards. I en arribar-hi, ha tingut la bona pensada de destruir-li la vareta màgica amb l'espasa, en comptes d'intentar matar-la directament, corrent el risc de ser convertit en estàtua ell mateix. Aquest era l'error que la resta cometia. Un cop ha quedat rompuda la seva vareta màgica, hem començat a tenir una possibilitat de vèncer..., malgrat haver sofert ja tantes baixes. Està greument ferit. Hem d'anar a veure'l.

Van trobar l'Edmund a càrrec del senyor Castor, una mica més enrere del front de batalla. Estava cobert de sang, amb la boca badada, i la cara tremendament lívida.

—Afanya't, Lucy —li digué l'Àslan.

I aleshores, quasi per primera vegada, la Lucy va recordar el preciós cordial que li havien regalat com a present de Nadal. Li tremolaven tant les mans, que amb prou feines podia desenroscar-ne el tap, però finalment se'n va sortir i va abocar unes gotes del contingut a la boca del seu germà.

—Hi ha d'altres persones ferides —va fer l'Àslan, mentre contemplava ansiosament la pàl·lida cara de l'Edmund, tot demanant-se si el cordial causaria efecte.

—Sí, ja ho sé —va respondre la Lucy, malhumorada—. Espereu un moment.

—Filla d'Eva —va dir l'Àslan, amb veu més greu—, n'hi ha d'altres que estan a punt de morir. Ha de morir més gent per l'Edmund?

—Perdoneu-me, Àslan —va dir la Lucy, tot aixecant-se per seguir-lo.

I durant la mitja hora següent, tots dos van estar molt ocupats: ella atenent els ferits, mentre ell retornava a la vida els que havien estat convertits en pedra. Quan per fi va quedar lliure per retornar al costat de l'Edmund, el va trobar dempeus i no sols guarit de les ferides, sinó amb més bon aspecte que mai; de fet, des que havia cursat el primer any en aquella horrible escola on havia començat a anar per mal camí. Ara tornava a ser vertaderament ell mateix i podia mirar-te a la cara. I allà mateix, al camp de batalla, l'Àslan el va fer cavaller.

CLIVE STAPLES LEWIS, conegut normalment per C. S. LEWIS (Belfast, Irlanda, 29 de novembre de 1898 - Oxford, Anglaterra, 22 de novembre de 1963), va ser crític literari, acadèmic, novel·lista i assagista. Fou autor d'obres de literatura medieval, d'apologètica cristiana i de ciència-ficció i fantasia. Lògic, sensible, solitari, individualista, desobedient i pessimista, va ser un home que va saber combinar un pensament rigorós, analític i lògic amb un estil literari vigorós i creatiu. La seva anomenada actual rau en l'èxit dels set llibres de *Les cròniques de Nàrnia*:

1. *El nebot del mag* (1955)
2. *El lleó, la bruixa i l'armari* (1950)
3. *El cavall i el noi* (1954)
4. *El príncep Caspian* (1951)
5. *La travessia del Navegant de l'Alba* (1952)
6. *El tron de plata* (1953)
7. *L'última batalla* (1956)